

नगर विकास कोष
खुला प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाका लागि पाठ्यक्रम
एवं परीक्षा योजना

स्तर: अधिकृत, सेवा/समूह: प्रशासन/वित्त, तह: ६, पद: सहायक अधिकृत

यस पाठ्यक्रम योजनालाई दुई चरणमा विभाजन गरिएको छ :

प्रथम चरण: लिखित परीक्षा पूर्णाङ्क: २००
द्वितीय चरण: अन्तर्वार्ता, पूर्णाङ्क: ३०

लिखित परीक्षा योजना (Written Examination Scheme)

१. प्रथम चरण: लिखित परीक्षा (Written Examination)

पत्र	विषय	पूर्णाङ्क	उत्तीर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	प्रश्न संख्या X अंकभार	समय
प्रथम	शासन व्यवस्था, विकास र व्यवस्थापन	१००	४०	विषयगत	१०X१०=१००	३ घण्टा
द्वितीय	सेवा सम्बन्धी (प्रशासन सेवा/समूहका लागि)	१००	४०	लामो उत्तर	६X१० = ६० २ X २०= ४०	३ घण्टा
द्वितीय	सेवा सम्बन्धी (वित्त सेवा/समूहका लागि)	१००	४०	लामो उत्तर	१०X१० = १००	३ घण्टा

२. द्वितीय चरण: अन्तर्वार्ता (Interview)

पूर्णाङ्क: ३०

विषय	पूर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	समय
व्यक्तिगत अन्तर्वार्ता	३०	मौखिक	-

द्रष्टव्य:

- प्रशासन/वित्त तह-६ सहायक अधिकृत पदको प्रथमपत्र संयुक्त हुनेछ।
- लिखित परीक्षाको माध्यम भाषा नेपाली वा अंग्रेजी वा नेपाली र अंग्रेजी दुवै हुनेछ।
- एउटै प्रश्नका दुई वा दुई भन्दा बढी भाग (Two or More parts of Short Questions) वा एउटा प्रश्न अन्तर्गत दुई वा बढी टिप्पणीहरू (Short Notes) सोध्न सकिनेछ।
- प्रथम पत्र र द्वितीय पत्रको लिखित परीक्षा छुट्टाछुट्टै हुनेछ।
- लिखित परीक्षामा यथासम्भव पाठ्यक्रमका सबै एकाईवाट प्रश्नहरू सोधिनेछन्।
- विषयगत प्रश्नमा प्रत्येक पत्र/विषयका प्रत्येक खण्डका लागि छुट्टाछुट्टै उत्तर पुस्तिका हुनेछन्। परीक्षीले प्रत्येक खण्डका प्रश्नको उत्तर सोही खण्डका उत्तर पुस्तिकामा लेख्नुपर्नेछ।
- यस पाठ्यक्रम योजना अन्तर्गतका पत्र/विषयका विषयवस्तुमा जेसुकै लेखिएको भएता पनि पाठ्यक्रममा परेका कानून, ऐन, नियम तथा नीतिहरू परीक्षाको मिति भन्दा तीन महिना अगाडि (संशोधन भएको वा संशोधन भई हटाईएका वा थप गरी संशोधन भई) कायम रहेकालाई यस पाठ्यक्रममा परेको सम्झनुपर्दछ।
- प्रथम चरणको परीक्षामा छनौट भएका उम्मेदवारहरूलाई मात्र द्वितीय चरणको अन्तर्वार्तामा सम्मिलित गराईनेछ।
- यस भन्दा अगाडि लागु भएका माथि उल्लेखित सेवा, समूहको पाठ्यक्रम खारेज गरिएको छ।
- पाठ्यक्रम लागु मिति २०७५।०४।.....

प्रथम पत्र : (प्रशासन/वित्त दुवै सेवा/समूहका लागि)

प्रशासन व्यवस्था, विकास र व्यवस्थापन

(क) राज्य र शासन

अंक २० (२ प्रश्न X १० अंक)

१. शासनका आधारभूत पक्षहरू : अवधारणा, सन्दर्भ र विशेषताहरू ।
२. शासनको राजनीतिक तथा प्रशासनिक संरचना ।
३. नेपालको कार्यपालिका, न्यायपालिका र व्यवस्थापिका ।
४. सूचनाको हक र पारदर्शिता ।
५. राष्ट्र निर्माण र राज्यनिर्माण ।
६. नेपालको संघीय शासन प्रणाली ।
७. राष्ट्रिय सुरक्षा र व्यवस्थापन ।
८. बहुस्तरीय शासन र नेपाल : अनौपचारिक शासन, नागरिक समाजको शासन, स्थानीय शासन, सहकारितामूलक शासन, व्यावसायिक शासन, संयुक्त राष्ट्रसंघ तथा अन्य ।

(ख). संविधान र कानून

अंक २० (२ प्रश्न X १० अंक)

१. संविधानवाद ।
२. नेपालमा संवैधानिक विकास ।
३. सरकारको कार्य क्षेत्र (Role of Government) .
४. कार्यपालिका, व्यवस्थापिक र न्यायपालिका बीच अन्तर सम्बन्ध र नियन्त्रण ।
५. संवैधानिक अंगहरूको काम, कर्तव्य तथा अधिकार, वर्तमान अवस्था र चुनौतीहरू ।
६. मानव अधिकार र मौलिक हक तथा कर्तव्य ।
७. कानूनको शासन, लोकतान्त्रिक मूल्य र मान्यता, समावेशीकरण, समानुपातिक प्रतिनिधित्व तथा सकारात्मक विभेद, सामाजिक न्याय र सुरक्षा ।

(ग) सार्वजनिक सेवा तथा सार्वजनिक व्यवस्थापन (Public Service) अंक २० (२ प्रश्न X १० अंक)

१. सार्वजनिक सेवाको अवधारणा, विशेषता, भूमिका र सार्वजनिक सेवा प्रवाह ।
२. राजनीतिक तटस्थता, प्रतिबद्धता, पारदर्शिता र उत्तरदायित्व ।
३. नैतिकता, सदाचार र अनुशासन ।
४. सार्वजनिक नीति निर्माण प्रक्रिया र कार्यान्वयन ।
५. सार्वजनिक सेवा बडापत्रको अवधारणा, महत्व र नेपालमा यसको प्रयोग ।
६. विद्युतीय शासन (E-Governance), विद्युतीय अपराध (Cyber Crime) र चुनौती ।

(घ) स्रोत व्यवस्थापन, आर्थिक व्यवस्था र योजना

अंक २० (२ प्रश्न X १० अंक)

१. नेपालको योजना र बजेट प्रणाली ।
२. नेपालमा सरकारी लेखा प्रणाली र लेखापरीक्षण प्रणाली ।
३. विकास योजना र चालू आवधिक योजना ।
४. आर्थिक वृद्धि तथा आर्थिक विकास ।

५. आर्थिक विकासका पक्षहरू : कृषि, पर्यटन, पूर्वाधार, पर्यावरण संरक्षण, वैदेशिक रोजगारी, विप्रेषण, तथा मानव संशाधन ।
६. आर्थिक विकासमा सार्वजनिक क्षेत्र, निजी क्षेत्र र सहकारी क्षेत्रको भूमिका ।

(ड) विकास मामिलाहरू

अंक २० (२ प्रश्न x १० अंक)

१. वैदेशिक सहायता र अन्तराष्ट्रिय सहयोग -आवश्यकता, उपयोग, उपलब्धी र चुनौती ।
२. प्रत्यक्ष वैदेशिक लगानी (FDI)
३. गरिबी निवारण र रोजगारी सृजना ।
४. मानव विकास तथा दिगो विकास र वातावरणीय सवालहरू ।
५. विकास प्रक्रियामा राज्य र अन्य क्षेत्रहरूको भूमिका ।
६. विकासमा नागरिकको संलग्नता र साभेदारी विकास ।
७. विकासमा सूचना - सञ्चार प्रविधिको भूमिका ।
८. परियोजना विश्लेषण तथा परियोजना व्यवस्थापन ।
९. संयुक्त राष्ट्र संघ र यसका एजेन्सीहरू (UN and its Agencies) ।
१०. विश्व बैंक, अन्तराष्ट्रिय मुद्रा कोष, अन्तराष्ट्रिय वित्त संस्था, एशियाली विकास बैंक, द्विपक्षीय सहयोग संस्थाहरू सम्बन्धी जानकारी ।

द्वितीय पत्र : सेवा सम्बन्धी (प्रशासन सेवा/समूहका लागि)

खण्ड (क): कर्मचारी व्यवस्थापनका आधारभूत पक्षहरू ।

अंक २० (१ प्रश्न X २०)

अंक २० (२ प्रश्न X १०)

१. मानव संसाधन व्यवस्थापन: अवधारणा, आयामहरू र चुनौतीहरू ।
२. कर्मचारी व्यवस्थापनका पक्षहरू: तलव-भत्ता र सुविधा, भर्ना, छनौट, पदस्थापन, सामाजिककरण र उपयोग ।
३. मानव संसाधन अभिलेख (Human Resource Inventory) र मानव संसाधन सूचना प्रणाली (Human Resource Information System)
४. कार्य सम्पादन मूल्यांकन, कार्य सम्पादन करार र कार्य सम्पादनमा आधारित प्रोत्साहन प्रणाली ।
५. गुनासो सुनवाई, Grievance Handling- Concept and Redressal Mechanism
६. वार्ता र सम्झौता (Negotiation)- Concepts Skills & Strategies
७. Trade Union and Collective Bargaining
८. आचार संहिता, नैतिकता, सदाचार, अनुशासन ।
९. संगठनात्मक व्यवहार (Organizational Behavior) र समूह गतिशीलता (Group Dynamics) ।
१०. कार्य विश्लेषण (Job Analysis) : अवधारणा, महत्व, Job description, Job Specification Job Evaluation, Job Enrichment and Job Enlargement and, Job Performances standard and Structure of Organization).
११. उत्प्रेरणा : अवधारणा, महत्व, कार्य सम्पादन र उत्प्रेरणा, कार्य सम्पादनमा आधारित तलव सुविधा (Performance based pay system)

खण्ड ख: सार्वजनिक व्यवस्थापन तथा सुशासन

अंक २० (१ प्रश्न X २०)

अंक २० (२ प्रश्न X १०)

१. सार्वजनिक प्रशासन र व्यवस्थापनको अवधारणा, उद्देश्य, कार्यक्षेत्र र नवीन प्रवृत्तिहरू ।
२. नेपालको सार्वजनिक प्रशासनको स्थिति र चुनौतीहरू ।
३. योजनावद्ध विकासमा सहरी विकास योजना/सरकारी अवधारणा, नीतिहरू र कानूनी संरचनाहरू ।
४. नगर विकास कोषको स्थापना, रणनीति, स्रोत व्यवस्थापन, लगानी नीति र उपादेयता ।
५. नगर विकास कोष र सरकारी निकायहरू बीचको सम्बन्ध र समन्वय ।
६. सहरीकरणका आवश्यकता र औचित्य, चुनौती र कठिनाईहरू ।
७. संगठनात्मक स्वरूप : अवधारणा, गठनका आधारहरू, प्रकार, निर्माण, तथा संरचना (Design
८. सुशासन (Good Governance) : अवधारण, आधारभूत तत्वहरू, नेपालको सार्वजनिक निकायहरूमा सुशासन व्यवस्था ।
९. निर्णय प्रक्रिया र संचार ।
१०. नेपालमा सार्वजनिक संस्थानहरूको औचित्यता, सम्भावना र चुनौतीहरू ।
११. SWOT, PEST, ETOP Analysis)
१२. लोकतन्त्र र मानव अधिकार;
 - संघीय संरचना, समावेशीकरण
 - कानूनी राज्य
 - बहुल समाजका विशेषताहरू,
 - आदिवासी, जनजाती, मधेशी, दलित, अपाङ्ग र महिलाको वर्तमान अवस्था, उत्थानका प्रयासहरू; समस्याहरू तथा सम्भावनाहरू ।
 - विविधता व्यवस्थापन ।

१. नेपालको संविधान ।
२. नगर विकास कोष ऐन, २०५३, नगर विकास कोष नियमावली, २०५४, कर्मचारी सेवा शर्त विनियमावली, २०६८ (संसोधन सहित), आर्थिक प्रशासन विनियमावली, २०७१, नगर विकास कोष खरिद विनियमावली, २०७१ ।
३. सुशासन (व्यवस्थापन तथा संचालन) ऐन, २०६४ र नियमावली, २०६५ ।
४. भ्रष्टाचार निवारण ऐन, २०५९ ।
५. राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोग ऐन, २०७४ ।
६. स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ ।
७. सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ तथा सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ ।
८. आर्थिक कार्यविधि ऐन, २०५५ र नियमावली, २०६४, बजेट तथा कार्यक्रम सम्बन्धी व्यवस्था, बजेट निकासी र सरकारी रकम खर्च गर्ने तरिका, लिलाम बिक्री सम्बन्धी व्यवस्था ।
९. अन्तर सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४ ।
१०. नीतिहरु
 - सहरी विकास नीति
 - खानेपानी तथा सरसफाई नीति
 - वैदेशिक सहायता नीति
 - पूर्वाधार विकास नीति

प्रथम तथा द्वितीय पत्रमा यथासम्भव देहायबमोजिम प्रश्नहरु सोधिनेछ ।

खण्ड	प्रथम पत्र (प्रशासन र वित्त दुवै सेवा/समूहका लागि)	दोस्रो पत्र (प्रशासन सेवा/समूहका लागि)	दोस्रो पत्र (वित्त सेवा/समूहका लागि)
A	2 प्रश्न × 10 अंक	1 प्रश्न × 20 अंक 2 प्रश्न × 10 अंक	5 प्रश्न × 10 अंक
B	2 प्रश्न × 10 अंक	1 प्रश्न × 20 अंक 2 प्रश्न × 10 अंक	5 प्रश्न × 10 अंक
C	2 प्रश्न × 10 अंक	2 प्रश्न × 10 अंक	-
D	2 प्रश्न × 10 अंक	-	-
E	2 प्रश्न × 10 अंक	-	-
